

DUIN
jaargang 19, nr. 3
september 1996
ISSN - 0168-7948

REDACTIE
HANS BORSJE
RUUD CUPERUS
MARTIN DE JONGE
BEN KRUIJSEN
LEX SCHELVIS
MARCEL TAAL

EINDREDACTIE
HENK WIJKHUISEN

REDACTIESECRETARIAAT
MELANIE VAN OVERVELDT

VORMGEVING
RENÉ LENNAERTS, AMSTERDAM

LAY-OUT EN PRODUCTIE
F&N BOEKSERVICE, AMSTERDAM

DRUK
MITTELMEIJER, AMSTERDAM

REDACTIE-ADRES
DUIN, Postbus 11059
2301 EB Leiden
Tel. 071-5131800

BEZOEKADRES
Stationsweg 12, Leiden

LOSSE NUMMERS
f. 8,50 + f. 2,50 verzendkosten

ABONNEMENT
studerenden en 65+ f. 27,50
particulieren f. 35,—
instellingen f. 60,—

DONATEURSCHAP
vanaf f. 35,— per jaar

BETALINGEN
giro 3505200 ten name van
Stichting Duinbehoud
Postbus 11059, Leiden

© STICHTING DUINBEHOUD

Bij de voorkant:
Foto: Wuivend helm en een eindoel
loos uitzicht vanaf het land der
Cananefaten (foto: Ministerie
van LNV, Directie Voorlichting
en Externe Betrekkingen)
Tekening: Blauwe Zeedistel (ar-
chief Stichting Duinbehoud).

- 3 DUINBEHOUD OOK VOOR RECREANTEN
HENK WIJKHUISEN
- 4 LAAT DE KUST MET RUST
WIM DE BIE
- 6 MANIFESTATIE TEGEN DE KUSTLOCATIE
LEX SCHELVIS
- 9 KUSTBALANS 1995
ROELAND HILLEN EN ROB BEENTJES
- 12 DUINKRANT
- 14 MOSSEN IN DE KALKRIJKE DUINEN
BEN KRUIJSEN
- 16 HELMDUINEN ZIJN GEBAAAT BIJ ZAND-
VERSTUIVINGEN
PETRA DE ROOIJ-VAN DER GOES
- 19 PACT VAN TEIJLINGEN
MARJA ZANDBERG
- 22 PUBLIKATIES
- 24 DUINFOTO

Wilt u donateur worden van Stichting Duinbehoud, een
abonnement op het tijdschrift of adverteren in DUIN en
zo'n 5000 lezers bereiken? Bel dan tijdens kantooruren
naar 071-5131800.

Duinbehoud ook voor recreanten

HENK WIJKHUISEN

De naam Stichting Duinbehoud sterkt sommige lieden in hun vooroordeel dat deze club wel moet bestaan uit archetype biologen die een hek om de duinen willen zetten. Stichting Duinbehoud suggereert een status quo, klinkt akelig defensief en appelleert aan een conservatisme dat in de jaren zeventig nog als progressief gold. Bovendien is een stichting ook al niet de meest open vorm van organisatie. Niet gehinderd door kennis van zaken wordt dan ook dankbaar van dit stereotiepe beeld gebruik gemaakt door tal van lieden wiens duinpad wij kruisen.

Wie de moeite neemt om Duinbehoud te leren kennen, weet dat achter die archaïsche naam een club huist met dynamiek, deskundigheid en doorzettingsvermogen. In 1991 realiseerden we de Knelpuntennota "Zee, zand en zorgen" en dat was heel erg duinbehoud. Een jaar later verscheen de ecosysteemvisie over de Nederlandse duinen, "Duinen voor de Wind" en daarmee gaven we richting aan herstel en ontwikkeling van de duinen. Hiermee stond de offensieve dimensie van onze organisatie op papier.

Deze twee documenten vormen het uitgangspunt van ons handelen: het oplossen van knelpunten door herstel en ontwikkeling van de natuur in de duinen.

De maatschappelijke rol van onze organisatie vraagt om voortdurend in de voorste gelederen te opereren. Initiëren, propageren, katalyseren, integreren en ook vaak kritiek incasseren hoort bij het vervullen van die taak. Beleid, wet- en regelgeving heeft een immanente neiging tot lethargie en komt tot leven in onze democratische samenleving dankzij belangenorganisaties, zoals de Stichting Duinbehoud.

Het duin wordt in toenemende mate misbruikt als sportterrein, ten koste van veel andere bezoekers (foto: Marc Janssen).

Natuurvriendelijke recreatie, (g)een nieuwe loot

In het licht van die dynamiek en continue vernieuwing past ook de actualisering van onze doelstelling. In het vorige nummer werd reeds in de DUINKRANT kond gedaan van deze actualiteit. Naast onze bestaande doelstelling is nu ook "behoud en versterking van natuurvriendelijke recreatie" nadrukkelijk in beeld.

In de praktijk waren we reeds pleitbezorger van deze categorie duinbezoekers, niet in de laatste plaats omdat we er zelf deel van uitmaken. Discussies over de relatie natuur-recreatie gleden al jaren ongemerkt over het grensvlak van deze discussie heen. In toenemende mate was sprake van discussies over recreatievormen onderling: problemen en zelfs schermutselingen tussen trimmers en wandelaars of racefietzers en tourfietzers. Belangenbehartiging voor natuurvriendelijke recreatie als doelstelling van Stichting Duinbehoud is nu dus geformaliseerd.

In de ecosysteemvisie "Duinen voor de Wind" werd reeds gepleit voor recreatief medegebruik binnen de voorwaarden van de natuurdoelstelling van de Nederlandse duinen. Een nadere uitwerking hiervan werd in DUIN 95:4 gegeven door bovenstaande auteur. In dit artikel, getiteld: "Duin en recreatie, naar een nieuwe symbiose" werd een aanzet gegeven voor verdere discussie binnen en buiten onze organisatie.

Het vervolg

Ook in DUIN 95:4 werd in een artikel van Bart Korf en Johan van Zoest de problematiek geschetst van het toenemend bezoek aan het Noordhollands Duinreservaat. Kernprobleem is dat de bezoekers van én voor de duinen in toenemende mate geconfronteerd worden met andere bezoekers, die het duin gebruiken als sportzaal of stadspark. Rustige plekjes lijken nauwelijks meer te bestaan en wandelaars/fietzers worden-zelfs fysiek-gehinderd op wat ooit de meest afgelegen plekjes waren in de duinen. Het duin als kip-met-de-gouden-eieren wordt in toenemende mate geplukt, omdat "alles moet kunnen" en "iedereen recht heeft op zijn eigen wijze van vrijetijdsbesteding". Het gevolg is dat die vrije keuze kennelijk ten koste mag gaan van een grote groep bezoekers die, in tegenstelling tot bijvoorbeeld trimmers, geen alternatieven hebben.

Belangrijk streven is om erkenning te krijgen van dit probleem op de agenda van alle betrokken geledingen en vervolgens oplossingen aan te dragen die weer ruimte bieden om de natuurvriendelijke recreant uit de verstikkende wurggreep te halen. Dus toch weer "Behoud", maar dan van bedreigde liefhebbers, die ons draagvlak vormen voor behoud, herstel en ontwikkeling van de natuur.

De kustlocatie tussen Hoek van Holland en Den Haag. Volgens een Haagse radiocommentator staat er in het woord "kustlocatie" een letter te veel. Planoloog en senator Marten Bierman verwoordde het als volgt: "Het plan komt niet voort uit studie naar maatschappelijke behoeften. Het is afkomstig van zandverplaatsende bedrijven die een eiland willen aanleggen en daar maatschappelijke problemen bij hebben gezocht, zonder zich ervan te overtuigen of die er ook mee worden opgelost". Op pagina 4 in dit nummer valt te lezen dat niet alleen de natuur ter ziele zal gaan met dit plan. Ook de oudste bewoners van het Zuidhollandse kustgebied dreigen ten onder te gaan aan de plannen.

